

5765

Door Rabbi Jordan D. Cohen

Sjabbat 28 mei 2005 / 19 i'jar 5765

Sidra: Bechoekotai, Wajikra [Leviticus] 26:3 – 27:34, Dasberg choemasj deel II, blz. 57-63.

Haftara: Jirmejahoe 16:19-17:14. Dasberg choemasj deel II blz.: 246.

Vertaling: Paula Reisner

Voor het origineel zie www.kolel.org/pages/5763/bechukotai.html

“Om het Verbond, dat latent aanwezig is, ook daadwerkelijke resultaten te laten opleveren, moet de andere bondgenoot van het Verbond handelen. En de andere bondgenoot is het joodse volk.”

Lessen voor Tegenwoordig.

ONZE TORATEKST

... en wanneer Ik van Mijn kant daarom tegen hen in gaan en hen verdrijven naar het land van hun vijanden, dan zullen ze eindelijk hun koppigheid laten varen en zich veroot-moedigen en voor hun schuld boeten, dan zal Ik weer denken aan Mijn Verbond met Ja'akov en aan Mijn Verbond met Jitschak en Mijn Verbond met Awraham, en dan zal Ik ook weer denken aan Mijn land.

(Wajikra [Leviticus] 26:41-42)

HET COMMENTAAR VAN DE WEEK

Prof. Yeshayahu

Leibowitz licht dit toe: De term B'rit - “verbond” - kan op twee manieren verklaard worden. In sidra Noach, na de vloed, maakt God een overeenkomst dat de vloed niet zal terugkeren en plaatst Hij de regenboog op de hemel als een teken

van dat verbond, dat de natuurlijke orde in de wereld niet zal worden verstoord. Het is duidelijk dat in dit geval, het verbond een belofte van God behelst. De natuur als zodanig is niet verplicht om ook maar iets te doen en die kan ook geen enkele verplichting op zich nemen.

Maar er is ook een verbond dat bilateraal is, waarbij beide partijen verplichtingen ten opzichte van elkaar op zich nemen. Wij zien dat Rabbenu Tam de term “het verbond” op deze tekst op deze tweede manier begreep. Een verbond tussen Israël en diens God, of, mogelijk, tussen de God van Israël en Zijn volk, bestaat nog steeds omdat een van de partijen “de Ene is die het verbond gedenkt”. Maar of het verbond uitgevoerd wordt hangt ook af van de tweede partij.

(Uit: Leibowitz, Notes and Remarks on the Weekly Parashah (Brooklyn: Chemed Books, 1990), p. 124-125.)

PEROESJ: ONZE VERKLARING

In zijn commentaar op sidra Bechoekotai, focust Prof. Yeshayahu Leibowitz zich op de dubbelzinnigheid van het idee dat God “het verbond gedenkt.” Hij merkt op dat deze sidra zich voornamelijk bezig houdt met de beloning en straf voor het al dan niet nakomen van de mitswot. Dit staat centraal in Leibowitz’s eigen benadering van geloofsbeleving en de centrale rol van de mitswot in het joodse leven. De sidra begint, merkt hij op, met de “grote zegening voor het joodse volk als het zich aan de Toravoorschriften houdt, maar dit wordt gevolgd door de tochacha, - de 49 pesoekim (verzen) van waarschuwing en vloek - die waarschuwt voor de verwoesting van het land, de verwoesting van de natie, en verbanning voor de zonden van het overtreden van de Torawetten.” Deze tochacha is in strenge en onverbloemende stijl verrat en is duidelijk bedoeld om een gevoel van ontzag in te boezemen, in de hoop op inschikkelijkheid bij een onwillig volk. Leibowitz vervolgt door er op te wijzen dat: “na de waarschuwing van de verwoesting en de verbanning wordt ons verteld (Wajikra 26:42), ‘dan zal Ik weer denken aan Mijn Verbond met Ja’akov en aan Mijn Verbond met Jitschak en Mijn Verbond met Awraham, en dan zal Ik ook weer denken aan Mijn land.’”

EEN ANDERE MENING

Sforno presenteert een lezing van dit hoofdstuk dat flink verschilt van andere commentatoren. De vele pesoekim van reprimandes volgend, interpreteert hij deze op de spits drijvende regels als het beschrijven van de terugkeer van de Israëlieten naar het Land Israël en het eind van hun verbanning uit het Land naar het land van hun vijanden. Hij merkt op wat betreft de pasoek en ze naar het land van hun vijanden heb gebracht. (p. 41) dat, “Toen de bannelingen terugkeerden naar het Land Israël op bevel van Cyrus de Perzische koning, werd het land geregeerd door de landen.” Daarom, interpreteert hij, het “land van hun vijanden” als het Land Israël zelf.

Hij vervolgt met op te merken dat de pasoek, dan zal Ik weer denken aan mijn Verbond...betekent dat God het verbond herinnert, “met het bouwen van de Tweede Tempel.” Een nieuw Godshuis wordt gebouwd in het Beloofde Land, ook al wordt het geregeerd door een ander land, en ook dat zal uiteindelijk ten onder gaan. Deze fase van geschiedservaring van het Joodse volk vestigt een patroon dat voor enige tijd door zal gaan: terugkeer, restauratie, verbannen worden, tot de Messiaanse tijd als de cyclus zal ophouden en het verbond eindelijk vervuld zal worden.

Na verder onderzoek van deze pesoekim, merkt Leibowitz op, dat “ze constateren dat God het verbond gedenkt, maar er is niet de minste zinspeling op wat er zal gebeuren.” Hij gaat door met onderzoeken wat het verbond nu precies inhoudt.

De Tora vertelt ons dat het God is die het verbond gedenkt. De tekst vermeldt, specifiek en apart, dat God het verbond van Ja’akov, en het verbond met Jitschak en het verbond van Awraham gedenkt. Uit het separaat noemen van de namen van elk van de patriarchen, leidt onze traditie af dat het is vanwege hún verdienste dat het verbond later collectief werd gemaakt met het volk Israël bij de Sinaï. Het is vanwege hun verdienste (en niet die van het volk Israël) dat God het verbond op dat moment gedenkt.

Vervolgens herinnert Leibowitz ons eraan dat de werkelijke aard van dit type verbond is dat het wederkerig is; een contract dat afhankelijk is van de binding van beide

partijen aan de overeenkomst. God gedenkt het verbond, en Gods deel van het verbond is nagekomen.

Maar de vervulling van het verbond hangt af van beide partijen. Israël moet zijn aandeel van de deal ook nakomen. Zoals Leibowitz concludeert, “Om het verbond, dat latent aanwezig is, ook daadwerkelijk resultaten te laten opleveren, moet de andere bondgenoot van het verbond handelen. En de andere bondgenoot is het joodse volk.” God gedenkt het verbond. Dat horen wij ook te doen.

Lessen voor Tegenwoordig

De zegeningen en vermaningen van Bechoekotai zijn intens. Als we de tochacha doorlezen, zullen velen van ons deze lijst vervloekingen eenvoudig naast zich neerleggen, uit de overtuiging dat God tegenwoordig niet op deze directe wijze ons mensen straft. Anderen kunnen de lijst doorlezen en vinden dat vele van deze straffen daadwerkelijk zijn toegepast. Maar als we de lijst van zegeningen lezen, denk ik dat de meesten van ons ermee kunnen instemmen dat we ver verwijderd zijn van het verwerkelijken van “vrede in het land” en Gods aanwezigheid te midden van ons. De tekst, en de interpretaties van de commentator, zijn overduidelijk: Gods gunst is afhankelijk van Israël. Als Israël het verbond gedenkt en het diens verplichtingen eraan vervult, dan zullen we er allen van profiteren.

Maar wat betekent het tegenwoordig voor ons om het verbond in ere te houden? Welnu, wat dat betreft vinden we veel verschillende meningen. Vanuit een traditioneel oogpunt, betekent het handhaven van het verbond het nakomen van alle mitswot en in het verlengde daarvan, de hele klassieke halacha. Voor anderen betekent het het volgen van de morele geboden van de profeten. Anderen denken dat als alle Joden maar simpelweg de Sjabbat serieus nemen, de messiaanse tijd zal aanbreken. Uiteindelijk geloof ik dat het God is, die het voorbeeld geeft. Zoals onze tekst vermeldt: “God gedenkt het verbond.” We moeten eenvoudig proberen het verbond ook te gedenken. Als we een poging doen om meer aandacht aan onze joodse leefstijl te schenken, om manieren te vinden om meer over onze traditie te leren en betekenisvolle manieren te vinden om meer joods te leven, dan gedenken wij ook het verbond. Als we onze eigen levens verhevener maken, dan zijn we zeker op de goede weg om onze verplichtingen na te komen en ons aandeel van de overeenkomst hoog te houden.

TSÉ OE-LEMAD: GA EN LEER

1. Wat kunt u doen om in uw leven actief “het verbond te gedenken”?
2. Zijn er momenten geweest in uw leven dat u voelde dat u door God beloofd of gestraft werd? Hoe reageerde u?
3. Hoe reageert u op dreigementen van berisping of beloning? Inspireert het u om meer uw best te doen?

Links naar bronnen voor verdere studie

Sources

[ORT Navigating the Bible](#)

[Rasji in English](#)

[BibleGateway](#) Nuttig als je verschillende vertalingen wilt vergelijken: Let op, dit is een christelijke site.

Analysis

[What's Bothering Rasji](#) (Bonchek) elke week wordt een voorbeeld uit de sidra geanalyseerd.

[Nehama Leibowitz's Gilyonot](#) Een inleiding tot Nehama's methodologie met een voorbeeldspagina (met antwoorden) van iedere sidra.

[Conservative](#): Jewish Theological Seminary teksten en verklaringen in het Engels.

[Reform](#): Union for Reform Judaism - een keuze aan verklaringen, ook voor kinderen.

[Reconstructionist](#): uitgebreid keuze aan Diwré Tora

[Me-am Lo-ez](#): Bewerking van verklaringen uit de 18e eeuw, oorspronkelijk in Ladino.